

Vakantie 2015: naar Chipiona, Zuid-Spanje

Rob de Mooij

Nadat we vorig jaar in Noord-Spanje op vakantie waren geweest, maar de zonovergotenheid van die vakantie niet groot genoeg was volgens de familie, vlogen we dit jaar daarom naar Zuid-Spanje, Chipiona, in de buurt van Cadiz. Voor mij gold hetzelfde recept als vorig jaar. Her en der in het vakantieprogramma was wel wat tijd beschikbaar om naar vogeltjes te kijken. En als bijkomende nieuwigheid had ik ook een fototoestel bij me, met een bescheiden telelensje. Bijgaand een kort verslag van de vogels van een weinig fanatieke vogelaar, met erbij wat foto's van een startend fotograaf.

Strand- en Bontbekplevieren

Onze uitvalsbasis lag tussen Chipiona en Sanlucar de Barrameda, in een intensief bewoond en voor landbouw gebruikt gebied, een paar honderd meter van de monding van de Guadalquivir. Langs die monding is ook een strand met een wat waddenachtige zone van een kilometer lang en 2-300 meter breed, die bij laagwater een paar uur droog lag. Eigenlijk heb ik alleen in die omgeving zelf actief gevogeld, in de vorm van wandelingetjes van een uurtje, vaak in de middag (heet, felle zon).

Strandplevieren

De meest opvallend aanwezige vogel van deze vakantie was ongetwijfeld de Strandplevier. Zo lastig als het is om er in Nederland nog eentje te zien (mijn laatste was al weer een jaar of 10 geleden op Ameland), zo talrijk waren ze daar. Vlakbij het huisje waar we zaten was een obscuur landbouwveldje van 50 bij 100 meter droge, omgeploegde grond, waar een grote gemengde groep Strandplevieren en Bontbekken zich de eerste twee weken dagelijks verzamelde tijdens hoogwater. Op het hoogtepunt zaten daar zeker 300 plevieren, waarvan zeker 200 Strandplevieren. In datzelfde veld lag trouwens ook een strandplevierennest; er liepen twee net uit het ei gekomen kleine Strandpleviers rond.

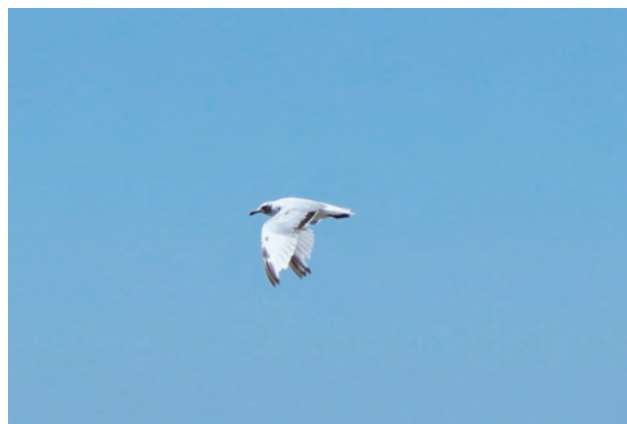
Quadalquivir

Het mini-strand/wadje langs de riviermonding was een prima plek voor steltlopers. Ook daar waren bij laagwater de Strandplevieren veruit in de meerderheid, maar veel

Strandplevier

andere soorten die nu in Nederland in beweging komen, heb ik daar ook gezien: Regenwulp, Wulp, Rosse Grutto, Scholekster, Tureluur, Groenpootruiter, Bonte Strandloper, Drieteenstrandloper en Bontbekplevieren liepen er meestal wel rond. Ook een enkele Grote Stern, wat meer Visdieven en vooral veel Dwergsterns lieten zich hier zien, soms wel 100 in een rustende groep. Daarnaast zat hier altijd wel een aantal Geelpootmeeuwen en Kokmeeuwen en enkele Zwartkopmeeuwen, zowel juveniel als subadulte exemplaren.

Vliegfoto Zwartkopmeeuw 2^e zomer

De grote verrassing op deze plaats voor mij kwam via een foto tot stand. Zoals dat gaat met een beperkte telelens maak je makkelijk overzichtsfoto's, waar je later op je gemak meer detailzaken uit bekijkt. Zo ook hier. Op een overzichtsfoto richting de waterkant, bleek bij nadere bestudering een overduidelijke Dunbekmeeuw te staan. Ik was zonder verrekijker aan de wandel en had hem niet gezien, en nu bleek juist de achterafstudie van de foto's een prima gelegenheid om zo'n meeuw te vinden. Om de lijst vogels op deze plaats af te maken: er liep dagelijks wel een Kleine Zilverreiger, er vlogen altijd wel Boerenzwaluwen, en de lokale Roodstuitzwaluwen, die twee huizen bij ons vandaan waarschijnlijk een nest hadden, vlogen ook over het strandje.

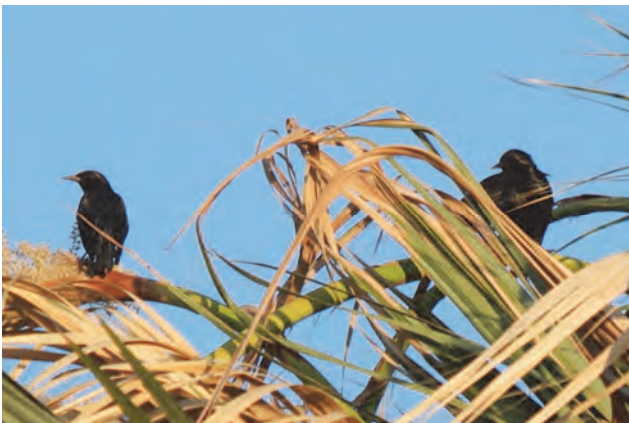
Dunbekmeeuw

Nog een onverwachte verrassing in een vrijwel lege lucht: op een middag eind juli vloog er op een meter of 40 hoogte een Huisgierzwaluw. Komend vanuit richting Sanlucar, draaide deze wat rondjes boven mijn hoofd en vloog dezelfde weg weer terug. Net als de Dunbekmeeuw een bekende van eerdere vakanties in Afrika, maar in Europa had ik ze niet eerder gezien.

Bewoonde omgeving

De meest vanzelfsprekende, altijd aanwezige vogels waren Turkse Tortels en Huismussen. Weliswaar Spaanse Huismussen, maar ik heb tussen al die 100-den Huismussen geen Spaanse Mus gezien. Boerenzwaluw, Roodstuitzwaluw en Huiszwaluw waren ook steeds wel te vinden.

In Sevilla (heel veel in de vroege ochtend, laag boven de stad) en in Puerto de Santa Maria (nesten) waren ook steeds Vale Gierzwaluwen aanwezig, net als in Cadiz (nesten). In Sevilla dacht ik tussen de Vale ook wel wat gewone Gierzwaluwen te zien. Iets kleiner, iets lichter gebouwd en echt wel donkerder in het ochtendzonlicht. Gierzwaluwen heb ik wel in grote groepen gezien toen we twee weken later een dagje in een zwempark waren, wat meer het land in. Daar passeerden in de loop van de middag grote bellen met soms 100-den Gierzwaluwen. Ook zo'n vaste tuingast was de Zwarte Spreeuw, nieuw voor mij. Deze zaten dagelijks in de bomen van de tuinen om ons heen, en 's avonds verzamelde zich een groepje van zo'n 30 vogels met veel jongen ertussen.

Zwarte Spreeuw

Minder verwacht was een Groene Specht, die een paar seconden aan een boom kleefde. Ekster en Houtduif heb ik alleen maar ver van de bewoonde omgeving getroffen, juist niet in de buurt van mensen. En in de

logeeromgeving zaten Hoppen, er vlogen er een paar maal twee of drie over ons tuintje. In de directe omgeving zijn veel ommuurde huizen met soms grote grasvelden, goed voor Hoppen denk ik, maar niet te bekijken.

Tot slot: er zaten natuurlijk ook, net als vorig jaar, weer veel Kuifleeuweriken, en af ten toe een Kortteenleeuwerik, denk ik tenminste. Ielere leeuwerikjes, die ik alleen maar in wegvlucht gezien heb, niet in de kijker. Het toeval wil echter dat ik een keer een Putter fotografeerde die een andere vogel wegjoeg: dat leek mij op de foto in ieder geval een Kortteenleeuwerik, maar één verre vliegfoto maakt nog geen....

Kortteenleeuwerik en Putter

Langs de weg

Bijna alle roofvogels van deze reis heb ik langs de weg, gezien tijdens het autorijden. Het meest algemeen waren Zwarte Wouwen, dagelijks wel te zien tijdens de ritten. Ook vloog er een keer een mannetje Grauwe Kiekendief behulpzaam vlak langs de weg met de auto mee. Al tijdens de rit van Sevilla naar Chipiona, op de eerste dag zag ik een lichte fase Dwergarend opschroeven. Later heb ik nog een keer een lichte fase Dwergarend gezien bij het zwempark, nu met de kijker, in gezelschap van twee Vale Gieren die even boven het zwembad hingen en weer afzeilden.

In de categorie misschien/onduidelijk: ik heb waarschijnlijk wel een Buizerd gezien, ik heb wel vijf keer Torenvalken gezien, maar steeds ver weg of met tegenlicht, wel een paar keer biddend. Ik denk dat het Torenvalken waren, maar Kleine niet uitgesloten. En misschien een Rode Wouw, in een split-second langs de weg.

Ook langs de weg: Koereigers tussen Sevilla en Chipiona op de heen- en terugreis, en verder niet. En ook alleen maar overvliegend, maar eenmaal wel mooi dichtbij: Vorkstaartplevieren.

Fotograferen

Zoals gezegd was deze vakantie ook bedoeld om eens tijd te besteden aan het fotograferen van vogels; dat had ik nog nooit gedaan. Dat is me goed befallen. En niet alleen voor de plaatjes. Fotograferen heeft me geholpen bij het vinden van vogels waar ik anders misschien overheen had gekeken. De foto geeft alle tijd en gelegenheid om wat er op staat aandachtig te bestuderen.

Het is ook leuk om vogels vast te leggen om er anderen iets van te kunnen laten zien. Zoeken met het fototoestel is zeker zo boeiend als met de kijker, maar ook heel anders. De Dunbekmeeuw werd pas duidelijk achteraf, op de foto. De mogelijke Kortteenleeuwerik haalde de finish bijna, via de foto. Van een onduidelijke, vermoedelijk Provencaalse Grasmus had ik graag een voldoende identificeerbare foto gehad.

Van de Huisgierzwaluw mislukte het fotograferen, met geen mogelijkheid kon de autofocus de vogel vinden in één blauwe zee van lucht. Van een subadulte Zwartkopmeeuw viel me op de foto's pas echt op hoe eenzelfde vogel er in verschillende vlieghoudingen anders uit kan zien.

Kortom, het oog voor detail verandert met fotograferen, omdat je er de tijd voor krijgt, wat met de kijker zo vaak niet helemaal lukt.

Het maakt voor dat doel ook iets minder uit of de foto helemaal scherp is. De foto's bij dit verhaaltje waren voor mij vooral handig voor de herkenning. Ik hoop dat het me vergeven is dat ze niet geweldig zijn, vaak wat opgeblazen om de vogel zelf goed te kunnen beoordelen.

Roodstuitzwaluw

Tot slot: voor de fotografen/belangstellenden onder u: de foto's zijn gemaakt met een Samsung NX500 en een Samsung 50-200 zoomlens, alles op autofocus en alles uit de hand. Hoewel te weinig voor close-ups, is het hartstikke handig te gebruiken en het weegt tenminste niet zoveel, wat prettig is tijdens de wandeling. Ondanks de beperkingen, ik ga er voorlopig mee verder.

Verhuizing jonge Torenvalken

Jelle van Dijk

Op 29 juni 2015 kreeg Piet Muller een telefoontje van Van Haaster, bollenkweker in de Zilkerpolder, niet ver van station Lisse. Hij had een probleem en vroeg of Piet voor een oplossing kon zorgen. Het probleem bestond uit jonge Torenvalken die uit het ei waren gekropen in de luchttoevoer van zijn koelinstallatie. De donkere ruimte voor het rooster van de luchttoevoer was door een paartje Torenvalken uitgekozen om juist daar eieren te leggen. Nu vreesde Van Haaster dat er problemen zouden komen als de koelinstallatie op volle kracht lucht ging aanzuigen.

Donsjongen voor het rooster van de koelinstallatie

De jonge vogels zouden tegen het gaas worden gedrukt vanwege de krachtige aanzuiging van buitenlucht. Wachten tot de valkjes uitgevlogen zouden zijn, was volgens Van Haaster geen optie. Het werd hoog tijd de koeling in te schakelen na enkele warme dagen met

temperaturen rond de 30 graden en nog meer warmte in het vooruitzicht.

Nog dezelfde dag belde Piet mij op met de vraag of ik met hem bij Van Haaster wilde gaan kijken. De volgende morgen meldde ik me bij Piet aan het einde van de Delfweg. Na een kleine rondgang door zijn prachtige tuin reden we naar het bedrijf van Van Haaster.

De schuifladder werd tegen de grote loods gezet, dichtbij de luchtkoker waar Van Haaster de volwassen Torenvalken naar binnen had zien gaan. Een blik in het donkere hol voor het stevige rooster van de luchtinlaat maakte mij direct duidelijk dat het hier om jonge valken ging die nog lang niet aan uitvliegen toe waren. Vragen om enkele dagen uitstel wat het koelen van de opslagloods betreft, was dus echt geen optie.

Blijkbaar had Piet dat wel verwacht, want hij stelde meteen voor een oud kistje met wat plankjes in een soort torenvalknestkast te veranderen. Die aangepaste kist moest natuurlijk wel zo dicht mogelijk bij de luchtinlaat worden geplaatst. Van Haaster bood direct aan wel even een stapel kuubkisten dichtbij de luchtinlaat te plaatsen. Het kostte Piet niet veel moeite in zijn garage een oud kistje en wat plankjes bij elkaar te scharrelen. Wie wat bewaart, heeft wat! De plankjes werden op maat gezaagd en even later hadden we een bouwwerkje dat inderdaad aardig op een torenvalkenkast leek. Meteen gingen we terug naar Van Haaster. Die had ondertussen een torentje van drie kuubkisten tot vlak bij de luchtinlaat geplaatst. Met een emmer ging ik vervolgens de ladder op. De drie valkjes werden een voor een in de emmer gezet en naar beneden gebracht. Hierna klom Van Haaster de trap op, met de primitieve nestkast op zijn schouder. Om de kast voor wegwaaien te behoeden plaatste hij een flink stuk betontegel op het dak van de kast.

Voordat de jonge valken in hun nieuwe verblijf werden geplaatst, graaide ik zoveel mogelijk 'troep', voornamelijk